

Aby rozpocząć lekturę,
kliknij na taki przycisk ,
który da ci pełny dostęp do spisu treści książki.

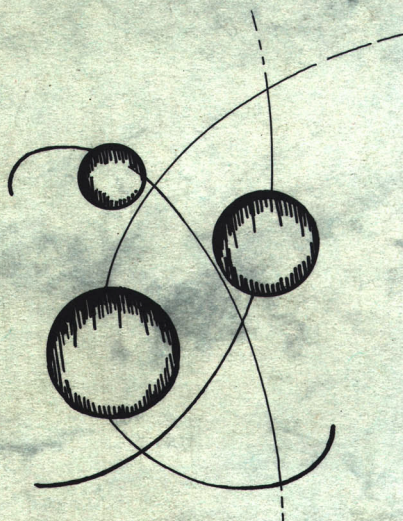
Jeśli chcesz połączyć się z Portem Wydawniczym
LITERATURA.NET.PL
kliknij na logo poniżej.

Antoni Pawlak

**NASZE KOBIETY
SIĘ STARZEJĄ**

Oficyna Literacka

Antoni Pawlak

NASZE KOBIETY
SIĘ STARZEJĄ

Oficyna Literacka
Kraków 1995

© Copyright by Antoni Pawlak, Kraków 1995

Opracowanie graficzne
Dmitrij Szewionkow-Kismielow

Redakcja
Maria Kaniowa

ISBN 83-7124-028-7

Drukarnia Oficyny Literackiej
Kraków, ul. Sokołowskiego 19, tel. 11-73-65

LEKCJA POETYKI

doktor Tadeusz Komendant podczas zajęć z poetyki
na Uniwersytecie Warszawskim powiedział
wskazując na mnie — oto żywy poeta — i polecił
studentom zanalizować mój wiersz

wsluchiwałem się w ciszę odwróciłem
wzrok ku oknu leniwe
płatki śniegu przebijały się przez szarość
poranka wirując w powietrzu

nieśmiały uśmiech dziewczyny z czwartej
ławki kazał mi rozstać się z bielą
czekałem na jej słowa
na ważką analizę
zapisanych niegdyś snów
— czy pan zawsze pisze
takie smutne wiersze — zapytała
a płatki śniegu
dalej i dalej
miarowo i lekko

PRZYSTANEK

OBOOK UNIWERSYTETU

w niedzielny poranek na ławce
niedaleko uniwersytetu leżał trup
mężczyzny przykryty gazetą
obok otwarta torba (jabłka
kilka książek)
ludzie przechadzali się
wypatrując autobusu deszcz
nie przypominał łez — splukiwał
kurz z asfaltu

było cicho
tylko dzwony kościołów
zwiastowały trwogę
nie było krzyków
pokasływań karabinów
tylko trup mężczyzny
jak nisko lecąca jaskółka
zapowiadał nadchodzące

SPACER

stara kobieta oparła
wzrok o witrynę sklepu
wiatr czesał jej włosy
oczy gładziły stos cytryn
na poskręcanych liczydłach
palców
mierzyła się z ceną
wystarczy chwila słabości —
plasterek cytryny
cienki jak hostia

POCIĄG

Ewie i Henrykowi

za oknem migotały opłotki Polski
gdy otarła się o mnie
kobieta to był przypadek
przejście tak wąskie
i wagon kołysze
to trwało tylko chwilę
lecz pomyśleliśmy o tym samym
w mgnieniu oka życie
mogło potoczyć się inaczej

nie stało się nic
kobieta zniknęła w przedziale
może to było snem
a realny jest tylko pociąg
i zbliżające się
wieże Krakowa

* * *

jej brzuch
był kiedyś twardy płaski
i sprężysty
dziś tłuszczy
znaczy na nim
fałdy czasu

— nasze kobiety się starzeją —
powiedziałeś wpatrzony
w pełną słów popielniczkę

to prawda
lecz czy ma to
jakikolwiek znaczenie

BY NIE OBUDZIĆ

szczelnie zaciągnięta firanka
światła przytłumiony krąg
krzyk który próbujemy wyrazić szeptem
by nie zbudzić dzieci
by nie zbudzić sąsiadów
by nie zbudzić złych mocy
które te kilka chwil szczęścia
mogą zamienić w ból

* * *

kiedy zastrzelono Che Guevarę
nie wzruszyło to tych
o których walczył
jedynie o stolik paryskiej kawiarni
rozbiło się kilka łez

kiedy my będziemy umierać
pozostanie po nas cisza
jak po narodach
których języków
nikt nie pamięta

NOC PIERSI

ta noc miała się zmienić
w list do umarłej
lub przyjaciela za morzem
lecz nic z tego nie wyszło
rysowałem twoje piersi
najpierw spod ołówka wyłoniła się
prawa
nieśmiało zerkając
z rozpiętej bluzki
potem lewa
wstrząsana
rytmem serca

OGŁOSZENIE

*„Małżeństwo (33, 39 lat) pozna pana do 40 lat,
lubiącego seks. Fotooferty mile widziane.”
(z prasy)*

odezwij się
to ciebie wołamy
z otchłani miasta
przyślij fotografię
(jeżeli lubisz seks)
przeczytaliśmy już wszystkie książki
tulące się na regale
wypróbowaliśmy tyle pozycji
że dziś nawet nasze rozmowy są tylko
leniwym tenisem
z piłeczką słów

odpowiedz
będzie nas troje
i tyle nowych możliwości

OJCZYŻNA OBŁOKÓW

po raz kolejny umierało miasto
ulice zwężały się jak żyły zawałowca
wszyscy spali
żadne okno
nie było latarnią morską
nicia Ariadny brzytwą której
chwytamy w rozpaczy
— tak dalej nie można — powiedział Janusz
trzeba znaleźć punkt zaczepienia
port do którego można zawinąć
miejsce do którego się wraca

zapukaliśmy tam w środku nocy
drzwi uchylity się lekko skrzypiąc
w progu stała ciepła od snu
Ojczyzna Obłoków
stół czekał na nasze łokcie
w kubkach dymiła herbata
przez chwilę wydawało się
że nie potrzeba niczego więcej

* * *

pot oblepiał nasze ciała
stanęliśmy w oknie
i uniosłem w górę płonąca zapalną
— teraz chwila dla sąsiadów z przeciwka
— niech tak będzie —
powiedziałaś stojąc nago
na tle migającego płomienia
wzywając ulicę na świadka

jakbyś chciała noc przygarnąć
do swych niewielkich piersi

PRZESPAŁAŚ SIĘ Z TAMTYM

FACETEM — MÓWIĘ

— przespałaś się z tamtym facetem —

mówi i zawiesza głos

jakby nie wierzył że to prawda

(to prawda)

jakby pytał dlaczego

a tamten facet był

szansą by

udowodnić sobie że jestem wolna

że nie czekam kiedy wreszcie przyjdzie

(a czekam)

a jak jest rzucam

okiem na zegar wtulony między książki

widząc że zbliża się chwila

kiedy odejdzie do żony

(zawsze odchodzi)

jestem skazana na samotność

i czekanie

nie jest to rola

która zadowala kobietę

— tańczyłaś nago przed lustrem — mówi — tańczyłam

nago przed lustrem

w pustym mieszkaniu

przy zgaszonych światłach

obserwowałam podrygujące sutki

i kępkę włosów u zbiegu ud

(chciałby mnie taką widzieć)
z każdą sztuką bielizny
zrzucałam z siebie ból
samotność
i rozczarowanie

facet z którym
się przespałam poszedł
on jeszcze nie przyszedł
(chyba nie przyjdzie)

z każdą sztuką zrzucanej bielizny
stawałam się wolna
stawałam się lekka

SZOSA POZNAŃ-BERLIN

reflektory samochodu rozcinały noc
przy drodze płonęły okna wsi
nagle Tomek powiedział — przecież i my
mogliśmy urodzić się
i żyć właśnie tu
bez żadnych szans

a może — pomyślałem —
właśnie wtedy
moglibyśmy mieć to wszystko
za czym gonimy

KŁOPOTY Z TOŻSAMOŚCIĄ

czasami długo w noc
przeoglądam listy od męża
zmęczona wpatruję się w lustro
opuszkami palców badam
fragmenty twarzy
i sama nie wiem
czy to moja siostra czy ja
umarłam trzydzieści lat temu
trzydzieści sekund po urodzeniu

to ma być refleksja o kłopotach z tożsamością
dlatego nie mówię
skąd przychodzą listy od męża
w tej chwili ważna jest tylko
moja siostra i ja
sen dziecka za ścianą
i może świt
powoli unoszący powieki

PARYŻ —

POŁOWA LAT OSIEMDZIESIĄTYCH

w kącikach jego oczu łzy
dwa krótkie cytaty z morza
i zazdrość że to ja
kilka dni temu stąpałem po piasku
gładząc wzrokiem fale Bałtyku

wokół huk Paryża
rozbijający się o wysepki
kawiarnianych stolików
lekkonieśmielony mężczyzna opowiada
o pracy
w pornograficznym teatrzyku na rue Saint Denis
— to żadna przyjemność
noc w noc na scenie
z dwiema kobietami — mówi —
wiesz przecież że nie lubię
kobiet

i głaszczesz twoje kolano
myśląc że to moje
wychyla kolejny calvados i nagle
mały teatrzyk staje się Teatrem
widząc nasze ironiczne spojrzenia
budzi się — nie myślcie
że jesteście sami
tam na scenie ja także
myślę o biednej Polsce

* * *

Wojtkowi Cesarskiemu

z tego wzgórze miasto
przypominało samobójcę
z podciętych żył ulic
wyciekały światła samochodów
zeszłe liście jak myszy
umykały spod stóp
szelest za mną
przede mną
po bokach

jak długo jeszcze
iść będę musiał
by znaleźć drzwi
których i tak nikt
przede mną nie otworzy
a więc iść nadaremno
i jakby bez celu (w ten sposób
proste czynności życiowe
stają się łatwą metaforą filozofii)

nagle mur kamienicy
zaskoczył napisem
„kawa bez complety
jest jak krzyż bez Chrystusa”
pomyślałem
że profanacja byłaby większa
gdyby to odwrócić

* * *

kiedy będę chciał
ogrzać się
w twoich dłoniach
wiedz — to nie z zimna

* * *

siedziała na tapczanie
z nieodłącznym papierosem w ustach
— po tych schodach nie da się
znieść na noszach — powiedział
lekarz do mnie i do ojca — niech
każdy z nas chwyci
za jeden róg koca
i tak spróbujemy

— nie dacie rady — wyszeptała mama
do dziś nie wiem
czy miała na myśli
zniesienie do karetki
czy życie bez niej

SIMON WIESENTHAL ODPOWIADA

NA PYTANIE DZIENNIKARZA

gdyby nie było Hitlera
byłbym emerytowanym architektem
we Lwowie
w niedzielne popołudnia
przechadzałbym się po mieście
z odrobiną dumy pokazując wnukom
domy które projektowałem

gdyby nie było Hitlera
wiedziałbym gdzie jest
grób mojej matki

* * *

spoglądam w puste oczodoły tabernakulum
już się ciebie nie boję widzisz
nawet twoje imię potrafię
napisać z małej litery
być może za jakiś czas
na przykład w godzinę śmierci która
coraz bliżej
będę błagał o litość
to może się zdarzyć wyroki twoje
i moje są niezbadane

tyś jest bóg
tyś jest śmierć

* * *

zostawię ci kroplę tęsknoty
by wracała
ilekroć spojrzysz
na puste krzesło

zostawię ci kroplę łzy
i dojmującą pewność
że podłoga skrzypi tylko dlatego
że rozsycha się drewno

DOJRZAŁY MĘŻCZYZNA

BUDZI SIĘ W ŚRODKU SNU
mam czterdzieści dwa lata
i wszystko
za sobą nie sędzę by czekały mnie
wielkie uniesienia
a jednak nie potrafię przestać myśleć
o piersiach które mógłbym
pieścić — spójrz jak
twardnieją sutki
o kępcie włosów — spójrz
nadciąga wilgoć

mam czterdzieści dwa lata
chwilami
jestem młodym chłopcem
i budzę się w środku snu
o kobietach

KARTKA Z ŻYCIORYSU

w kieszeni spodni
wygrzebanych z dna szafy
znalazłem kartkę papieru
na której
zannotowane było moje życie
„kup chleb
włoszczyznę
rzodkiewki
sałatę
kilo jabłek
dwa kilo kartofli
i wyrzuć śmieci
obiad jest na patelni”

Spis wierszy

Lekcja poetyki	3
Przystanek obok uniwersytetu.	4
Spacer	5
Pociąg.	6
* * * (jej brzuch)	7
By nie obudzić	8
* * * (kiedy zastrzelono Che Guevarę)	9
Noc piersi	10
Ogłoszenie	11
Ojczyzna Obłoków.	12
* * * (pot oblepiał nasze ciała)	13
Przespaał się z tamtym facetem — mówię	14
Szosa Poznań-Berlin	16
Kłopoty z tożsamością	17
Paryż — połowa lat osiemdziesiątych	18
* * * (z tego wzgórza miasto).	19
* * * (kiedy będę chciał)	20
* * * (siedziała na tapczanie)	21
Simon Wiesenthal odpowiada na pytanie dziennikarza	22
* * * (spoglądam w puste oczodoły tabernakulum)	23
* * * (zostawię ci kroplę tęsknoty)	24
Dojrzały mężczyzna budzi się w środku snu	25
Kartka z życiorysu	26